

XVI edycja Białowieskich Integracji Artystycznych

"Peretocze 2018"

Serdecznie zapraszamy na XVI edycję Białowieskich Integracji Artystycznych "Peretocze 2018", które odbędą się w dn. 27-28.07.2018 w Amfiteatrze w Białowieży.

***

Puszcę Białowieską zamieszkiwały w czasach średniowiecza między innymi plemiona jaćwieskie, a następnie ziemie te, położone na zachodnich krańcach Wielkiego Księstwa Litewskiego, były terenem osadnictwa polskiego z zachodu i białoruskiego ze wschodu. Żyli tu zarówno mieszczenie, szlachta i bojarzy, ludność pańszczyźniana, jak i mieszkańcy wolni, osiedli we wsiach królewskich tworzonych z woli Króla, by strzec jego terytorium. Analizując historię osadnictwa Puszczy zauważyć można również obecność innych narodów i grup etnicznych, takich jak Żmudzini, Rosjanie, Ukraińcy, Żydzi, Cyganie, Niemcy, a nawet Tatarzy. Ciekawym tego przykładem jest miejscowość Bernacki Most (w gminie Narewka), gdzie w 1761 roku na uroczysku Osowe, z woli króla Augusta III, osadzony został Stolnik Inowrocławski August Bernacki. Następnie Bernacki Most trafił w ręce tatarskiej rodziny Ajdzikiewiczów, a potem przez kilkadziesiąt lat był zamieszkiwany, poza Polakami, przez Białorusinów i Rosjan oraz osadników niemieckich. Dodać należy jeszcze osiadłych tu Żydów, Cyganów oraz potomków Szwedów i Francuzów pozostałych po licznych wojnach. Polikulturowość regionu sprawiła, że wielu niepiśmiennych mieszkańców płynnie władało kilkoma językami: polskim, białoruskim, ukraińskim, hebrajskim, rosyjskim czy niemieckim.

Wszystkie te okoliczności wytworzyły specyficzny, ogromny konglomerat kulturowy, w którym przenikają się odmienne obyczaje, języki, religie i kultury, gdzie nierzadko spotkać można stojące obok siebie kościoły, cerkwie, synagogi i meczety.

Odczuwamy zatem konieczność prezentacji i obowiązek przypomnienia obecnym mieszkańcom, jak również licznie przybywającym turystom, kultury narodów zamieszkujących obecnie region Puszczy Białowieskiej i narodów, o których pozostała jedynie pamięć ludzka oraz obiekty materialne, takie jak liczne pamiątki, kirkuty, meczety, synagogi, cmentarze.

Białowieskie Integracje Artystyczne „Peretocze” prezentują wartości duchowe terenu niezwykle zróżnicowanego pod względem kulturowym, wyznaniowym i narodowościowym. Południowo-wschodnia Białostoczczyzna należy do jednego z najciekawszych w Polsce, na co z pewnością oddziaływały wzajemne wpływy sąsiadujących ze sobą krajów. Wpływy te doskonale obrazuje tradycja muzyczna, będąca mozaiką różnych stylów i manier wykonawczych.

„Peretocze” jest symbolem otwartości, to białoruska nazwa wrót stodoły - przedtocza, miejsca spotykanego u wszystkich zamieszkałych tu narodów, w którym niegdyś kwitło życie kulturalne i towarzyskie, gdzie odbywały się wesela i zabawy wiejskie.

Prezentacja kultury wielu narodów jest niezwykle istotna, gdyż przybliży mieszkańcom historię ziemi, na której żyją i pobudza do refleksji na temat swoich korzeni. Świadomość własnej tożsamości pomaga także zrozumieć, dlaczego spotyka się takie a nie inne nazwy miejscowości i uroczysk, z jakimi wydarzeniami związane są pozostałe tu żydowskie i niemieckie cmentarze, jak wyglądała kiedyś kultura tradycyjna.

za: <http://festiwal-hajnowka.pl/cpr/peretocze/>